

۳ اصل اولیه برای مدیریت اقتصاد خانواده

برای داشتن مصرف صحیح، برنامه‌ریزی اقتصادی لازم است و از آنجا که مصرف برای تامین نیاز است و نیازها هم هر روز تنوع و تعدد بیشتری می‌یابد.

برای داشتن مصرف صحیح، برنامه‌ریزی اقتصادی لازم است و از آنجا که مصرف برای تامین نیاز است و نیازها هم هر روز تنوع و تعدد بیشتری می‌یابد. از طرف دیگر منابع درآمدی خانواده محدود است و باید نیازها را طبقه‌بندی و تعیین اولویت کرد تا بین درآمد و هزینه‌ها ایجاد تعادل شود.

جام جم سرا: از یک دیدگاه نیازها دو گونه‌اند: نیازهای واقعی و نیازهای غیر واقعی و جعلی به عبارتی برخی از نیازها برخاسته از وضعیت طبیعی وجود انسان است مثل نیاز به خوراک، پوشاک، مسکن، آموزش و بهداشت، تفریح و سرگرمی، مسافرت، رفت و آمد و مصاحبت با دیگران و برخی دیگر نیازهایی است که انسان برای خودش ایجاد و جعل می‌کند مثل نیاز به سیگار و یا وقتی برای گذران زندگی یک خانواده ۳-۴ نفری یک خانه ۱۰۰ متری کافی است به دلیل چشم و هم چشمی احساس نیاز به یک خانه ۳۰۰ متری می‌شود که باید به انواع و اقسام وسایل و مبلمان هم آراسته شود.

برنامه‌ریزی اقتصادی زوجین با همفکری

انسان نمی‌تواند بدون برآوردن نیازهای طبیعی و خواسته‌های مادی (درحد معقول و متعادل) زندگی مطلوب و معنوی خود را تامین کند، لذا در اسلام تلاش مرد برای تهیه معاش خانواده و تامین سلامتی و آبروی آن‌ها ستوده شده است. در این شرایط بهتر است که زن و شوهرهای جوان از آغاز زندگی با همفکری و گفت‌وگو برای وضعیت اقتصادی آینده خود برنامه‌ریزی داشته باشند تا بتوانند بهتر بر مشکلات اقتصادی فائق شوند و رفاه نسبی برای خود فراهم نمایند و حتی بیشتر از آن بتوانند به دیگران هم کمک کنند.

در برنامه‌ریزی اقتصادی ابتدا باید با تعیین هدف، اطلاعات لازم را جمع‌آوری و بودجه خانواده را پیش‌بینی کرد و راه‌های مختلف برای اجرایی کردن بودجه خانواده را در نظر گرفت.

هدف کلی در برنامه‌ریزی اقتصادی داشتن خانواده‌ای سالم و موفق از نظر جسمانی - روانی است؛ خانواده‌ای که اعضای آن از نظر بهداشت و سلامت جسمی و روحی در حد طبیعی و متعادل باشند و از نظر رفتار اقتصادی عاقلانه و سنجیده و با حفظ تعادل بین دخل و خرج با آبرومندی و دور از افراط و تفریط، عمل کنند.

لذا گام اول جمع‌آوری اطلاعات است و برای این امر هم مهم‌ترین کار یادداشت کردن هزینه‌ها و درآمد خانواده است. با اینکار علاوه بر مشخص شدن هزینه‌های انجام شده، امکان تحلیل و بررسی آن‌ها فراهم می‌شود. تعیین اینکه مهم‌ترین رقم مخارج مربوط به کدام خرید و تا چه اندازه ضروری و حیاتی بوده، کمک بزرگی برای برنامه‌ریزی بودجه خانواده است.

چنانچه درآمد خانواده با مخارج موازنه ندارد، نحوه خرج کردن درآمد بایستی تغییر کند، تا با تغییر هزینه و کمترین فشار به خانواده، کمترین احساس محرومیت از مصرف کالاها و خدمات فراهم شود. علاوه بر این از حساب‌ها می‌توان به عنوان اسنادی برای قانع کردن افراد مخالف در خانواده استفاده کرد تا مانعی برای زیاده‌روی آن‌ها باشد.

اگر خانواده دارای اضافه درآمد باشد بهتر است که آن را پس‌انداز کند و یا با روش صحیحی سرمایه‌گذاری کند تا سود بازگشتی بیشتری را نصیب خانواده کند و یا در مسیر سالمی به دیگران کمک شود. به هر حال اضافه درآمد صرف ریخت و پاش و اسراف نشود.

گام بعدی پیش‌بینی و تنظیم بودجه است که درباره آن به سه اصل باید توجه کرد:

اصل اول: تعادل

یعنی باید درآمدها با مخارج موازنه داشته باشد. لذا باید بودجه خانواده با کسری مواجه نشود، بلکه پس‌انداز هم بوجود آید تا خانواده بتواند از این پس‌انداز برای مصارفی مثل حوادث ناگهانی که هزینه زیادی را تحمیل می‌کند یا خرید کالاهای عمده مثل خانه، ماشین یا وسایل آینده فرزندان و..... استفاده کند. این هنر خانم‌های خانه است که طوری با قناعت و صرفه‌جویی دخل و خرج خانواده را تنظیم و اجرا کنند که مواجه با کسری نشوند.

اصل دوم: تخصیص بودجه

مدیریت خانواده با دریافت درآمد باید هزینه امور ضروری را جدا و منظور کند. مثلاً پول برق و تلفن و اجاره.. هر کدام جداگانه محاسبه شده و کنار گذاشته شود. وقتی بودجه خانواده مشخص باشد دیگر هزینه خوراک صرف کرایه مسکن یا کرایه ایاب وذهاب نخواهد شد. این امر تاثیر بسیار مهمی را برای ایجاد نظم در اقتصاد خانواده دارد.

اصل سوم: کارآمد کردن بودجه

طبق تحقیقاتی که در کتاب اقتصاد در خانواده منتشر شده است: با توجه به این اصل، با کمترین هزینه و مخارج بیشترین بازده به دست می‌آید. مثلاً اگر قرار باشد هزینه‌ای برای تفریح و سرگرمی خانواده اختصاص یابد، این کار می‌تواند صورتهای مختلفی داشته باشد مثل پیاده‌روی و قدم زدن در پارک و یا رفتن به سینما و... می‌توان با انتخاب کم خرج‌ترین راه‌ها، بیشترین مطلوبیت و بازدهی را به خانواده داد. (ایسنا)